

tömör, úgy hogy teljesen összefolyik; ez utóbbi jelenség ritkább. Eddig egy kezemhez került tojásnál sem voltam képes a foltoknak csak némileg is koszorúalakban való rendezkedését megállapítani. A vastagabb végen vannak ugyan fekete hajszálvonalak, de ez a viszony is csak esetleges. A tojások alapszíne zöldes, vagy világos-sárgásbarna színjellegűt visel, de csekély árnyalattal mindig halaványabb, mint az *Acrocephalus phragmitis* Bechst. tojásokon mutatkozik.

Egész világos, majdnem fehér alapszínű tojások felette ritkák s kivételes eltéréseknek tekinthetők. Az átetsző tojásnév színe is a fenvázolt színjellegű. A finom foltrajzolat kétféle szín: a hamvas szürke s az olajbarna vegyülete. Némely tojásnál a hamvasszürke némileg nagyobb összeérő foltokat képez. A tojások hosszátmérője 17—18,5^{mm}, harántátmérője 12,5—14^{mm}. Az általam le-mért tojások súlya 8,5 és 9,5 ctm. közt ingadozott. A költés ideje több évi megfigyeléseim alapján ápr. közepétől jun. közepéig tart s bár túlnyomó részben a tojó végzi a költés feladatát, mégis ismerek eseteket, a midőn hím és tojó felváltva költöttek.

Fiatalon felnevelt tülemile-sitkék a fogság és szobaleledelhez könnyen szoknak, de a fogságban levők egyhangú dala, különösen a hímé, nem igen gyönyörködtet s a szabadban élőkét meg sem közelíti.

Cerva Frigyes.

A kakasmezű fácántyúkokról.

A kakasmezű fácántyúk nem ritka jelenség. A kakasmezűség esete tapasztalás szerint igen vén fácántyúkoknál szokott előfordulni és a legtöbb esetben az ivarszervek elcsatnyulása következtében beálló meddőségnek (nemi képtelenségnek) az eredménye. Az oly pagonyokban, hol a fácántyúkok túlságos kiméletben részesülnek s évente csak nagyon kevés kerül lövés alá belőlük, különösen gyakran találkozunk a mezenek ily paradoxon eseteivel, mert az ily helyeken egyes tyúkok aránylag igen magas kort érnek el. Egyébiránt a kakasmezűség nemcsak a vadon tenyésző, de a mesterségesen tenyésztett fácánok közt is elég gyakori jelenség. Az ily mezű tyúkok első pillanatra fiatal, még tökéletesen ki nem fejlődött és ki nem színesedett kakasoknak látszanak, azonban behatóbb szemle után a jóval kisebb testalkat, halaványabb színezet, jelentéktelen szemrözsza és kivált a sarkantyúk hiánya fölvilágosítanak a dolgot mibenállása felől, mert ezek a külső jegyek csálhatatlanok és mindig tyúkra vallanak, a mit a bonczani adatok is minden esetben igazolnak. Általában a tollazat hasonlósága — a kakasmezű tyúkot a kiszínezett fácánkakassal összehasonlítva — sohasem tökéletes, csak kisebb-nagyobb mértékben föllépő hasonlóságról lehet szó, mihez a kakas tollazatán előmlő jellegzetes fémfény járul; a fark azonban majdnem tökéletesen kakaszerű s oly hosszúra nő, hogy nincs vadász, ki röptében a kakasmezű fácántyúkot — épen a hosszú farka miatt — kakasnak ne tartaná, illetve össze ne tévesztené a kakassal. Főntebb említém, hogy a kakasmezűség öreg tyúkok tulajdonsága és a tudomány is azt vallja, hogy kizárólagosan az öreg tyúkok öltenék csak fel a kakas ragyogó mezét. Folyó évi november hó 20-án gróf *Dessewffy Dénes, Alajos és Béla* urak küldtek nekem tudományos vizsgálat céljából (e helyen is fogadják érte hálám kifejezését!) egy kiválóan szép és szokatlanul erős kakasmezű fácántyúkot, mely királytelki uradalmukban november hó 19-én tartott nagy vadászat alkalmával lőtt fácánok közt találatot. Ez a kakasruházatú fácántyúk-példány azért felette érdekes, mert egyenesen megczáfolja a tudományt azt az állítást, mintha a kakasmezűség kizárólag csakis az öreg tyúkok sajátja volna. — Ugyanis ez a példány — mint tüzetes vizsgálatom folytán kitént — egy bár teljesen kinőtt, kitollazott, azonban *idei*, tehát teljesen *fiatal* példány volt.

Lakatos Károly.

VADÁSZAT.

Az apróvad befogása s kamarákban való átteleltetése.

Hogy a tenyésztésre szánt fácán- és fogolyállomány jobban biztosítható a télen át való eltartás által, szokás a fentartott állomány egy részét a zordonabb időjárás beállta előtt befogni s e célra berendezett kamarákban s ketreczekben átteleltetni. De vérfel-frissítés szempontjából más vidékre való szállítás végett is szokták a fácán és fogoly befogását eszközölni.

A *fácánbefogás* legelterjedtebb módja a *csapóval* való befogás. Kétféle csapót használnak e célra, az egyik a *félszer-csapó*, a másik a *csapóháló*. Utóbbi négyezett faráma, melyre lazán s kissé redősen, háló van alkalmazva. Ez a készség rézsútosan álló léctámasztóra, vagy kerek, vékony rúdra támaszkodik (ha fel van állítva — helyesebben támasztva), melyet ha a hozzákötött erős zsinog, vagy vékony kötél segítségével kirántunk a ráma alól, a készülék lecsapódik s az alatta levő fácánokat leborítja. — Ez a praktikus fogóeszköz hordozható lévén, a szükséghez képest bárhol felállíthatjuk. Fogásra állítva, szemes eleséget hintünk alá s arra vigyázunk, nehogy a lecsapódó háló fakerete fácánt érjen s azt agyonüsse, miért is csak akkor rántjuk ki a peczket, ha a madarak lehetőleg már a háló középpontja alá kerültek. A peczerek (vagyis támasztó-fára) kötött zsinognek jó hosszúnak kell lenni, hogy a háló kezelője kellő távolságra helyezkedhessen el (persze jól fedő búvóhelyen) a hálótól. A *félszer-csapó* (vagy egyszerűen *csapó*) állandó berendezésű fogóeszköz a fácánok etetőhelyén, illetve az etető fölé alkalmazva és körülbelül oly nagyságú, mint maga az etető; áll pedig hámozatlan 4—6 cm. átmérőjű dorongokból, melyek úgy illesztendők össze, hogy azok egy rendes, az etető hossz- és oldalterjedelmének megfelelő négy-szöglet képezzenek, vagyis egy olyan négy-szögletes rámat, mely a már ismertett *csapóháló* keretének megfelelő. Ugyanez avultas fenyőléczekből is összeilleszthető. — Ennek a négy-szögletnek felső részére vastag vászonfedőt alkalmazunk (rászögezzük), melynek közepén jobbról és balról egy-egy zsinoggal beköthető olyan nagyságú lyukat vágunk, hogy azon a fogott fácánt akadálytalanul ki lehessen venni. Az etetővel szemben építjük a megfigyelő gunyhót. Ennek a gunyhónak akkorának kell lenni, hogy az egy embernek álló és fekvő helyzetben megfelelő nagyságú legyen. A gunyhó talaja szalmával vastagon befödendő, hogy kényelmes, illetve puha aljúl szolgáljon a befogással megbízott egyéneknek, ki kénytelen néha órákat hasonfekve tölteni és fedetlen talajon könnyen áthülhet. A gunyhó nádból, zsúpszalmából, de szükség esetén kukoricaszárbból is építhető; hátsó felén egy kis bejárót szalma-ajtóval kell rá alkalmazni, elől pedig (nem igen magasán a földtől) egy oly nagyságú lyuk hagyandó rajta, hogy azon át az etetőn történtek megfigyelhetők legyenek. Ezen kis ablak-féle nyílás alatt